

Memoria económica e de transparencia do convenio entre a Axencia Galega de Desenvolvemento Rural e o concello de Frades para a concesión dunha subvención directa ao proxecto senlleiro para melloras no centro de cultura tradicional "A herdanza do pasado" dentro da categoría de "promoción e posta en valor da vida social, cultural e educativa da comarca"

Expediente: CNV25-16

PRIMEIRO.- Antecedentes e obxectivos

Axencia Galega de Desenvolvemento Rural (en adiante, Axencia) creouse pola disposición adicional sexta da Lei 5/2000, do 28 de decembro, de medidas fiscais e de réxime orzamentario e administrativo (DOG núm. 251, do 29 de decembro).

A dita lei de creación está modificada, entre outras, pola Lei 11/2021, do 14 de maio, de recuperación da terra agraria de Galicia (DOG núm. 94, do 21 de maio), en cuxo artigo 6 configúrase a Axencia Galega de Desenvolvemento Rural como unha axencia pública autonómica, de conformidade coa Lei 16/2010, do 17 de decembro, de organización e funcionamento da Administración xeral e do sector público autonómico de Galicia, coa consideración de medio propio e servizo técnico da Comunidade Autónoma de Galicia, que actúa como instrumento básico na promoción e coordinación do desenvolvemento do territorio rural galego, co obxectivo de mellorar as condicións de vida dos seus habitantes e de evitar o seu despoboamento a través, entre outras, das medidas de recuperación da terra agroforestal de Galicia reguladas na citada Lei 11/2021.

A Axencia está adscrita á Consellería do Medio Rural, ten personalidade xurídica e patrimonio propios, goza de autonomía administrativa e económica e posúe plena capacidade de obrar, tanto no campo do dereito público como no do dereito privado, para o cumprimento dos seus fins e con suxeición á normativa correspondente.

A Axencia quere promover e poñer en valor no ámbito rural galego o patrimonio histórico, a recuperación da terra agraria, a vida social, cultural e educativa, a contorna natural e os produtos agroalimentarios, xa que as actuacións sobre os ditos ámbitos contribúen a mellorar a calidade de vida e a cohesión a vida social e a estimular o arraigamento da poboación no medio rural, de xeito que fagan deste un lugar máis atractivo, ao ser as ditas actuacións interesantes dende o punto de vista do fortalecemento do orgullo rural, da diversificación económica, da

potenciación do interese polo territorio e, polo tanto, do desenvolvemento xeral do territorio.

De conformidade co disposto nesta normativa, compete a Axencia, entre outras funcións:

- Elaborar estratexias e plans integrados de valorización do medio rural, que coordinen actuacións de diversa natureza e conten coa participación dos axentes socioeconómicos públicos e privados.
- Artellar proxectos de desenvolvemento rural con carácter piloto e innovador, dirixidos ao reforzamento da base produtiva das áreas rurais, á valorización dos seus recursos e á mellora da calidade de vida dos seus habitantes.
- Promover e favorecer a cooperación entre os axentes públicos e privados cuxas actuacións incidan directa ou indirectamente no desenvolvemento das zonas rurais
- Contribuír ao reforzamento del tecido social e á mellora da capacidade organizativa das áreas rurais.
- Aplicar outras medidas e actuacións que teñan por obxecto, en particular, a dinamización do tecido produtivo e á fixación de poboación nas áreas rurais.

A Axencia, no marco das súas competencias e dentro das súas accións estratéxicas, ven apoiando, mediante axudas directas a través de convenios, baixo a denominación de "proxectos senlleiros", diversas actuacións por entender que concorren nelas as características de especial relevancia para o desenvolvemento rural que as fan merecedoras de apoio económico.

Coa finalidade de prever, con carácter xeral, os requisitos para a concesión deste tipo de axudas, o 20 de abril de 2022 o Consello de Dirección da Axencia Galega de Desenvolvemento Rural aprobou o Acordo polo que se fixan as regras de tramitación das axudas, mediante concesión directa a través de convenio, do Programa de Proxectos Senlleiros (https://agader.xunta.gal/sites/w_pagade/files/documentacion/acordos/2022_04_28_acordo_proxectossenlleiros.pdf), modificado por acordo do 7 de novembro de 2022 do Consello de Dirección da Axencia Galega de Desenvolvemento Rural polo que se modifica a regra 4ª "Entidades beneficiarias dos proxectos senlleiros" onde se engade como entidade beneficiaria dos proxectos senlleiros as Comunidades de montes veciñais en man común (punto 4.2 do Acordo) (https://agader.xunta.gal/sites/w_pagade/files/documentacion/acordos/2022_11_7_certificadosenlleiros.pdf). A regras deste Acordo conceptúan como proxectos senlleiros as actuacións sobre elementos e realidades merecedores dun recoñecemento especial, pola súa capacidade para contribuír á conservación de dúas finalidades esenciais: Mellorar a calidade de vida da poboación e promover a fixación desta nas áreas rurais.

SEGUNDO.- Xustificación do interese público e social, singularidade e excepcionalidade e da non concorrencia pública da actuación proposta .

Nos termos previstos no artigo 19.4 da Lei 9/2007, do 13 de xuño, de subvencións de Galicia, poderán concederse de forma directa, con carácter excepcional, as subvencións nas que se acrediten razóns de interese público, social, económico ou humanitario, ou outras debidamente xustificadas que dificulten a súa convocatoria. A Axencia e o concellos son conscientes da necesidade de favorecer a contorna rural, a preservación do patrimonio que alberga e a promoción do seu potencial turístico e económico, de xeito que se mellore tanto a calidade de vida da poboación, mediante unha adecuación oferta no ámbito do ocio, o deporte, a cultura, e/ou sectores produtivos e se preste unha completa gama de servizos básicos que melloren as condicións de socialización e interrelación das parroquias rurais de Galicia dende a premisa principal de garantir a existencia das infraestruturas básicas para elo e mellorar a estrutura do territorio para fixar a poboación do rural galego.

- Interese público e social: O 18 de xuño de 2025 o concello de Frades presentou unha solicitude de colaboración a esta Axencia para o financiamento dun proxecto senlleiro dentro da categoría de "Promoción e posta en valor da vida social, cultural e educativa da comarca". Xunto coa solicitude achegou unha memoria valorada para melloras no centro de cultura tradicional "A herdanza do pasado".

O proxecto "A Herdanza do Pasado" e o "Centro de Cultura Tradicional do concello de Frades" comezan a súa andaina tomando como base a colección de Apeiros de Labranza que conservaba o propio concello. No outono do ano 2022 iniciouse un proxecto para recuperar esa colección e incorporouse novas pezas para configurar diferentes seccións que abarcan aspectos máis amplos que o puramente etnográfico.

No mes de marzo do ano 2023 realizouse por primeira vez unha xornada de portas abertas para dar a coñecer os proxectos e paralelamente foi visitado por escolares. Esta actividade que serviu como experiencia para a toma de contacto do espazo co público.

A edificación obxecto de actuación é unha local público onde se levan a cabo diferentes actividades culturais ao longo de todo o ano. Consta de varias seccións entre as que cabe destacar a sección de arqueoloxía que mostra as catro etapas históricas das que mostran restos arqueolóxicos (fósiles, neolítico e o mundo das medorras, o mundo do castrexo e a etapa Galaico-Romana), a sección de tecnoloxía, de lareira/ o fogar, a escola, costura, tecidos, etnografía e a de oficios tradicionais.

O exposto evidencia o seu valor social e cultural o que o xustifica a necesidade manifesta do concello de preservar esta edificación pública a través da realización dunha serie de actuacións definidas no proxecto, necesarias e imprescindibles para asegurar a súa conservación. Todas estas actuacións facilitarán a relación veciñal

na preservación dos valores sociais e culturais no medio rural o que incentiva a necesidade que ten esta Axencia de promover este tipo de axudas para estes proxectos que teñen un fin público, social e cultural.

- Singularidade e excepcionalidade: Neste caso o proxecto presentado polo concello de Frades para melloras no centro de cultura tradicional "A herdanza do pasado" pretende mostrar como foi e como é a vida dos nosos antepasados, a súa forma de vivir, producir e consumir. O coñecemento das tradicións locais, os seus costumes e a forma de vida quedan recollidos para a súa análise, comprensión e difusión.

Así mesmo, este espazo quere ser un centro de diálogo permanente co pasado; o legado material e inmaterial é unha mostra da evolución da nosa identidade como concello e como pobo.

Ao ser o concello de Frades un municipio rural, de tradición gandeira, os traballos no campo marcaron a base socioeconómica, polo que unha parte importante do espazo museístico dedícase a mostrar a economía autosuficiente das casas labregas e os aparellos que se empregaban para desenvolver esa actividade, sexan apeiros de labranza, máquinas oficios. A vida cotiá desenvolvíase arredor da casa, da lareira, do fogar constituíndo un micromundo cunha economía, na maioría dos casos, de subsistencia.

O proxecto "A Herdanza do Pasado" desenvólvese nunha entidade pública de carácter local e de titularidade municipal, que ten como obxectivo xeral recuperar, protexer, conservar e divulgar o patrimonio material e inmaterial do concello de Frades.

Nel expónse a colección de apeiros de labranza do concello e a colección de arqueoloxía, historia e etnografía propiedade da Asociación Cultural "Obradoiro da Historia" de Ordes e do seu responsable.

Outra das tarefas do centro é a recompilación de fotografías históricas e a historia das diferentes parroquias do concello.

De acordo co artigo 26 da Lei 9/2007, do 13 de xuño, de subvencións de Galicia, non é posible promover a concorrencia pública para a realización desta actuación é dada a necesidade de atender áreas específicas como a promoción e posta en valor da contorna natural da comarca. Atopámonos ante un proxecto único e singular que se desenvolve en dúas fases:

- Interna que se está realizando até o de agora e de forma continuada é a recuperación de pezas Etnográficas, limpeza; desparasitación e protección das distintas pezas (madeira e metal); restauración das pezas que o precisaren; contextualización de cada peza e mantemento de cada peza ante ataques externos de parasitos, humidade, etc.

Unha vez realizados os pasos anteriores, nunha fase posterior inventariase e catalogarase cada peza para centrarse na parte expositiva seguindo criterios de agrupamento por seccións u oficios.

- Externa: obxectivo que persegue o proxecto do Centro de Cultura Tradicional do concello de Frades é programar actividades relacionadas coa cultura tradicional para recuperar e reforzar as festas cíclicas do ano no eido rural.

Porase en valor a cultura tradicional oral en forma de contos, lendas, ritos, costumes... o encontro da veciñanza para celebrar unha tradición crea vínculos de unión entre a veciñanza.

Outro dos obxectivos deste centro é a recuperación de fotografías para elaborar un arquivo fotográfico. As fotografías serven para ilustrar almanagues, artigos, colgar na rede, etc.

Algunhas das actividades de apoio á cultura tradicional parello ao desenvolvemento do proxecto do Museo de Frades son, por exemplo, a Festa Rural, Magosto, Antroido, Candeloria, Festa da Filloa, Festa da Merenda, etc..

Ademais, debido ao carácter puntual ou ocasional deste tipo de apoio e á vista das características concretas das actuacións previstas, non parece adecuado articular estas axudas a través dunha convocatoria pública, sendo a subvención directa a través de convenio a fórmula que máis se adapta á natureza destas axudas.

Polo tanto, a subvención directa decídese en base a criterios obxectivos que foron fixados mediante o Acordo do Consello de Dirección de Agader do 20 de abril de 2022 polo que se fixan as regras de tramitación das axudas, mediante concesión directa a través de convenio, do Programa de Proxectos Senlleiros en canto as posibles entidades beneficiarias das axudas, os concellos, como ás actividades a subvencionar. En concreto, na regra 3.-Categorías de proxectos senlleiros, sinala que os proxectos financiados a través do programa deberán pertencer a algunha das categorías que se sinalan. O proxecto que nos propón o concello encádrase na seguinte categoría e características:

C) Promoción e posta en valor da vida social, cultural e educativa da comarca.

Os proxectos senlleiros deste tipo deben reunir algunha das seguintes características:

- a. (...)
- b. (...)
- c. Realizar obras de mellora, reforma e reparación de infraestruturas e instalacións, así como o seu equipamento, destinadas a satisfacer as necesidades da veciñanza.

TERCEIRO.- Financiación

A Axencia Galega de Desenvolvemento Rural e o concello de Frades queren levar a cabo un convenio para a concesión dunha subvención directa para o proxecto arriba referenciado por un período de vixencia que abrangue dende a data da súa sinatura ata o 15.11.2026 sen prexuízo de que as actividades subvencionadas sexan as executadas a partires de 01 de xaneiro de 2025.

- PROXECTO: Melloras no centro de cultura tradicional "A herdanza do pasado" dentro da categoría de promoción e posta en valor da vida social, cultural e educativa da comarca.
- ORZAMENTO: corenta e oito mil trescentos noventa e oito euros con oitenta e seis céntimos (48.398,86 €) que serán asumidos polas partes na porcentaxe e importe que se indica a continuación:

» Axencia Galega de Desenvolvemento Rural	80%	38.719,09 €
» Concello de Frades:	20%	9.679,77 €
TOTAL	100%	48.398,86 €

Distribuídos nas seguintes anualidades:

- **Anualidade 2025: 4.982,06 €**
- **Anualidade 2026: 43.416,80 €**

A achega da **Axencia Galega de Desenvolvemento Rural** realizarase con cargo á aplicación orzamentaria que se indica a continuación, dos presupostos da Comunidade Autónoma de Galicia para o ano 2025-2026, a través dos mecanismos previstos no ordenamento xurídico, que inclúen o cumprimento por parte do beneficiario dos requisitos legais para ser beneficiario.

Aplicación orzamentaria 15.A1.712A.760.0 dos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para os anos 2025-2026, código de proxecto 2017-00003.-"Actuacións senlleiras de mellora do patrimonio rural".			TOTAL
Importe	2025	2026	38.719,09 €
	3.985,65 €	34.733,44 €	

Para a execución das actuacións o **concello de Frades** achegará os importes que a continuación se detallan distribuídos nas seguintes anualidades:

Importe	2025	2026	TOTAL
	996,41 €	8.683,36 €	9.679,77 €

- Plan Estratégico de Galicia:

Integración no Plan Estratégico de Galicia 2022-2030		
Proxecto 2017 00003		
Eixo	E3	Competitividade e crecemento
Prioridade de actuación	PA05	Aproveitar as potencialidades de Galicia cara un sector primario moderno e competitivo.
Obxectivo estratéxico:	E06	Contribuír o desenvolvemento económico e social en zonas rurais e costeiras. Mellorar as condicións de vida no territorio rural galego, especialmente a través dunha mellora das infraestruturas, mellora no acceso aos servizos básicos e creación de emprego.
Obxectivo operativo	OI01	Actuacións de soporte e apoio (gasto de funcionamento)

De conformidade co previsto na Lei 9/2007, de subvencións de Galicia o prazo de execución e xustificación rematará o 15.11.2026. Para os gastos correspondentes á anualidade 2025, o prazo de execución e xustificación rematará o 15.11.2025 sen prexuízo de que as actividades subvencionadas sexan as executadas a partires do 01 de xaneiro de 2025. Para os gastos realizados comprendidos dende o 16.11.2025 o prazo de xustificación rematará o 15.11.2026.

- Orzamento xeral

Capítulo	Partidas	Importe
1	Carpintería	8.879,03€
2	Electricidade	3.551,60 €
3	Mural	3.460,00 €
4	Pintura interior	5.117,82€
Orzamento de execución material		21.008,45 €
13,00% Gastos xerais		2.731,10 €
6,00 % Beneficio industrial		1.260,51 €
Base Impoñible		25.000,06 €

5	Contrato	14.999,00 €
Base Imponible		39.999,06 €
21 % IVE		8.399,80 €
Orzamento total		48.398,86 €

- Descrición por partidas

- **Capítulo 1- Carpintería**

- 1 Mostrador de medidas totais, 180 cm de ancho x 80 cm de fondo, provisto de encimera superior e fronte fabricado en chapa de aceiro, en color a elixir, laterais y encimera de traballo en melamina, en color a elixir
- 1 Andel aberta, de medidas totais: 35 cm de fondo x 85 cm de ancho y 240 cm de alto, provista de 6 estantes
- 1 Caixoneira rodante provista de 3 caixóns, cor a elixir.
- 1 Andel metálica, 360x40x20 cm.
- 2 Deshumificadores, 20 L.
- 2 Vitrinas 162x75x38 cm.
- 1 Expositor tipo urna de cristal, 65x65x15cm
- 1 Expositor de listóns de madeira 210x190x180 cm.
- 2 Carteis de metacrilato transparente con fondo de vinilo y texto a elixir
- 3 Sinais homologada indicadora, con base.
- 2 Cabaletes de pintor de medidas entre 120 y 170 cm, fabricada en pino natural.
- 1 Carretilla de transporte metálico
- 2 Proxectores compacto provisto de soporte a teito
- 2 Kits de cable para proxector 10 metros con conexión HDMI y VGA.

- **Capítulo 2- Electricidade**

- 3 Bases de toma de corrente encaixada
- 2 Luminarias cadrada, con lámpada LED. Instalación encaixada 36W 4000K 4320 lm, 595x595 mm.
- 10 Carrís electrificados trifásicos 2 metros
- 25 Proxectores sobre carrís electrificado trifásico 25 W 4000 K 3050 lm CRI-80
- 10 Unións lineais sen distanciamento branco
- 2 Perfís de aluminio para instalacións en esquina, 2 metros con tira led de alta densidade

- 4 Tiras LED 220V 14W/m 4000K
- 1 Xestión de residuos

- **Capítulo 3- Mural**
 - 8 Arrendamentos de plataforma elevadora
 - 1 Mural artístico
 - 1 Xestión de residuos

- **Capítulo 4- Pintura interior**
 - 1 Xestión de residuos
 - 360 Pinturas plásticas sobre paramento interior de morteiro de cemento

- **Capítulo 5- Contrato**
 - 1 Inventario, catálogo e redes sociais

Nos termos previstos no artigo 26 da Lei 9/2007, do 13 de xuño, de subvencións de Galicia, as subvencións previstas canalizaranse a través de convenios subscritos con concellos, en canto entidades beneficiarias das axudas previstas.

Na tramitación administrativa deste expediente incorporaranse os seguintes informes:

-Informe da Asesoría Xurídica da Consellería do Medio Rural.

-Informe da Intervención Xeral da Comunidade Autónoma de Galicia.

Por todo o exposto, estímase xustificada a utilización do instrumento do convenio para articular as actuacións de referencia, quedando o devandito convenio fora do ámbito de aplicación da Lei 9/2017, do 8 de novembro, de contratos do sector público, pola que se traspoñen ao ordenamento xurídico español as Directivas do Parlamento Europeo e do Consello 2014/23/UE y 2014/24/UE, do 26 de febreiro de 2014, con independencia de que, de acordo co previsto no artigo 4 da devandita norma, lle sexan de aplicación os principios desta Lei para resolver as dúbidas e lagoas que puidesen presentarse.

Para a tramitación deste convenio, tense observado o cumprimento dos requisitos establecidos na Lei 40/2015, do 1 de outubro, de réxime xurídico do sector público.

O órgano competente para o acordo de convenios, por importe inferior a 900.000 euros que deba concertar a Agader para o axeitado exercicio das súas funcións, é o Consello de Dirección da Agader, que ten delegada a dita competencia na persoa

titular da Dirección Xeral da Agader en virtude do apartado Primeiro, II, 7 do acordo do Consello de Dirección da Agader do 11 de xullo de 2013, publicado mediante a Resolución do 24 de xullo de 2013 (DOG nº 148, do 5.8.2013).

Santiago de Compostela, na data da sinatura electrónica.

O Consello de Dirección
P.D. (Acordo do 11.07.2013)
A directora xeral
Mª Paz Rodríguez Rivera

